

**POLICIA
CANOVELLES**

COMPAREIXENÇA

**COMISSIÓ
ESTUDI**

**MODEL
POLICIAL**

**Divendres
7 abril**

Carles Grinyó i Mo

**Inspector cap
Policia Canovelles**

INDEX

Índex

Presentació

Introducció.

.....pag. 3

I.- Singularitats i tarannà. L'ADN de la Policia Local.

.....pag. 4

II.- Vertebració i gestió de recursos a les policies locals.

.....pag. 7

III.- Formació. L'ISPC: El bressol. L'experiència malaguanyada.

.....pag. 11

IV.- Un sistema dues branques.

.....pag. 15

Carles Grinyó i Mo

Cerdanyola del Vallès (Barcelona) 1964.

Llicenciat en dret per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

Va ingressar a la Policia Local el 1985, fa 37 anys.

Des d'aquesta data ha desenvolupat la seva tasca en la Policia Local, excepció feta del període 2003-2007 en la que va exercir com a Director de l'Àrea de serveis a les persones de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, responsable dels departaments municipals d'Educació, Ocupació, Serveis Socials, Salut Pública i Consum.

A la Policia de Cerdanyola des del 1985, responsable des del 1997 d'una unitat pionera en policia mediambiental, Inspector cap de la Policia de Cardedeu des del 2007 al 2020 i actualment Inspector cap de la Policia de Canovelles des del 2020.

Forma part des del 2014 a la UAB de l'equip de professors/es de l'EPSI (Escola de Prevenció i Seguretat Integral), com a responsable de la matèria de Seguretat Ciutadana dins la especialitat de Seguretat Pública del Grau Universitari de Prevenció i Seguretat Integral.

Docent també a l'Escola de Policia de l'ISPC (Institut de Seguretat Pública de Catalunya) al curs d'Inspectors/es, docent i coordinador del curs de Sotsinspectors/es de la Policia de Catalunya 2019.

INTRODUCCIÓ.

Sra. Presidenta, senyores i senyors diputats,

Primer de tot agrair als que han intervingut en pensar en mi per a explicar el que diré avui, tot i que demano disculpes a tots els companys/es que, certament, ho podien haver fet millor i més entenedor que jo mateix, que n'hi ha molts.

Estic segur que amb totes les compareixences que estan tenint i que tindran, es faran una idea molt acurada d'alta elaboració científica sobre quins han de ser els paràmetres sobre els que s'ha de construir o reformar un model de policia.

Tanmateix però, potser, la fotografia no estaria complerta sense la sapastre intervenció de qui pugui exposar coses més senzilles, coses per a tocar, coses que preocupen a guàrdies de carrer i veïns. El temps és molt limitat, en diré algunes.

Alhora vinc també amb la vocació de parlar des del prisma de les Polícies Locals i Vigilants Municipals, sinó perdrem llengols.

Abans de res:

Tot i els canvis, els avenços vers la igualtat i les noves formes d'entendre la composició familiar, la meitat de la població:

- Continua essent transparent si no aixeca la veu.
 - Continua estant absent dels llocs de veritable poder i decisió.
 - Continua sense tenir presència en foros on es parla de "coses importants".
 - Se les continua mirant amb condescendència i escoltant perquè seria políticament incorrecte no fer-ho però, sense tenir-ho veritablement en compte.
 - Continua renunciant a lluir per tal que pugui lluir l'altre part doncs, l'important és aconseguir l'objectiu i que tot surti be, no?.
 - Continua tenint l'objectiu principal de cuidadora familiar, sense que aquest sigui valorat.
 - Continua atenent qualsevol problema immediat de neteja, logística, d'intendència o de confort dels seus, mai diu que no li toca.
 - Continua renyant qui toqui per a cuidar la convivència, confiant que canviï.
 - Sempre té remordiments i es culpabilitza si alguna cosa no surt be en la vida dels seus, encara que no sigui culpa o missió seva.
 - Continuarà sacrificant-se a tot hora per resoldre-ho tot .
- I alhora, tot s'aturaria si aquesta meitat de la societat s'aturés.

Nosaltres som, senyores i senyors diputats, amb molt d'orgull, la dona del sistema de policia de Catalunya.

I. SINGULARITATS I TARANNÀ. L'ADN POLICIA LOCAL

Darrerament sentim parlar molt d'ADN Mossos, també podem parlar de l'ADN de les Polícies Locals.

ORIGENS.

Quan alguns de nosaltres ens vam incorporar a les Polícies Locals als inicis dels anys 80, ens vam trobar amb unes policies marcades pel perfil del règim anterior i, els guàrdies joves, que ens crèiem la democràcia, el servei al ciutadà i la sensibilitat social, vam treballar fermament per canviar i reformar aquell edifici antic, tant antic com una Guàrdia urbana de Barcelona, amb més de 175 anys d'història (1843), o moltes altres de més de 150.

Però no tot eren inconvenients, aquella història feia que hi hagués també un pòsit vocacional de cuidar al veí i la veïna, de persones que pertanyien al poble al que servien i d'utilitzar molta d'aquesta coneixença per evitar i gestionar ensurts i conflictes a la comunitat.

El cos de Mossos d'esquadra van partir d'un escenari diferent, d'una policia de nova creació, amb tots els avantatges i inconvenients que això suposa.

TARANNÀ.

Nosaltres no coneixem el problema, coneixem les persones que pateixen el problema, el perquè, com es genera i, moltes vegades, qui l'ocasiona, amb noms i cognoms.

Nosaltres no podem obviar el problema, ni demanar temps per estudiar-lo, ni decidir, hi hem d'anar o ja hi som.

Han sentit una Policia Local dir "*això no ens toca*", sense donar una opció?

Des d'intervenir a un atemptat terrorista, atracament, baralla o conflicte greu a recollir del terra de casa seva una iaia que viu sola, passant per gestionar els avisos de manca de fluid elèctric, neteja viària, gossos abandonats o vehicles infringint les normes de trànsit.

Tot plegat amb el més profund coneixement de les persones i, en el millor dels casos, formant part del mateix entramat social o municipi al que servim.

La gran diferència de tarannà entre les dues branques de la nostra policia de Catalunya pot concretar-se entre tractar la **SEGURETAT CIUTADANA** o tractar la **SEGURETAT AL CIUTADÀ i la CIUTADANA**.

Ambdues concepcions son necessàries, gens excloents ni prevalents.

PROXIMITAT I COHESIÓ

Celebrem força que es torni a parlar del concepte de proximitat com a filosofia de treball al cos de Mossos d'Esquadra.

A nivell de Policia Local, és la nostra raó de ser.

Una policia proactiva, preventiva respecte al risc i que interactua amb els actors socials, visita i coneix les entitats, associacions, comerciants, confessions religioses, minories ètniques, i els diferents sectors de la xarxa social del seu municipi.

Uns serveis de seguretat que es comporten com a servei bàsic i van adquirint un objectiu com un dels **elements cohesionadors de la societat**, no solament en la seva actuació en moments puntuals, sinó en la participació directa en tots els camps en els que la Seguretat sigui important.

LA MANCA DE RECURSOS

La nostra societat necessita més, però l'administració pública té uns recursos molt limitats; la qual cosa provoca dèficits de molta importància en professionals que treballen l'àmbit del risc i la conflictivitat social: assistents/es i educadors/es socials, mediadors/es, àrbitres o, en definitiva persones amb autoritat moral.

Els serveis de seguretat local ja solen actuar com a primera contenció a una situació que ha d'atendre's de manera immediata i, a l'espera de l'arribada dels professionals adequats, el problema esclata quan aquests professionals no arriben i no se'ls espera, per manca de recursos.

Un agent de policia pot fer de primer bomber davant un foc, primer sanitari davant un ferit, primer psicòleg davant una persona afectada, primer jurista davant un problema legal, primer assistent o educador davant una urgència social, en definitiva primer tècnic abans del corresponent, però no pot ni mai ha de substituir-los.

La prevenció, la conflictivitat d'intensitat mitjana i baixa, els conflictes diaris, ordinaris i menors, qui els resol?

Una finestra trencada, un fanal danyat, l'acumulació d'escombraries, la presència de vehicles abandonats i desballestats a la via pública, tots serien indicadors que les degradacions no son reparades ni sancionades i que els controls socials comunitaris no funcionen o no existeixen; la qual cosa genera inseguretat.

Tot plegat però no és camp per la infracció penal ni l'actuació de la justícia.

En quin àmbits ens movem?

Quina és la seguretat que li interessa a la gent?

És aquesta?

LA INTEGRALITAT DE LA SEGURETAT

Igual que el concepte de seguretat ciutadana pot anar des d'un concepte estricte a un de molt més ampli, en el que es poden incloure tots els agents que intervenen en la conformació d'aquesta seguretat, tant a nivell públic com privat; la seguretat pública mateixa pot gaudir d'uns paràmetres que poden tractar-se també des de l'àmbit més estricte a quelcom més semblant a un complex sistema d'interrelació d'elements, agents i matèries d'intervenció pública.

És inevitable quan parlem de seguretat pública que ens vinguin al cap els principals cossos i forces de seguretat, ja siguin de l'Estat, les Comunitats Autònomes, les Administracions Locals o altres administracions.

Tanmateix però, d'altres agents conformen una part molt important de la seguretat pública: Protecció Civil, Bombers, Agents Rurals, Emergències Sanitàries, Exèrcit, Intel·ligència, serveis penitenciaris, serveis d'atenció a les persones...

Sense tenir en compte tot això, no podem afrontar un anàlisi correcte del sistema i la polivalència de les policies locals és també fonamental per explicar-lo.

PROXIMITAT I URGÈNCIA.

La problemàtica als pobles i ciutats s'exposa per part de la ciutadania a les institucions més properes, els ajuntaments i les seves policies locals.

La resposta en moltes ocasions ha de ser immediata o de resolució breu i la pressió es trasllada de manera molt directa als seus responsables. Aquesta pressió no es rep d'igual manera a la Generalitat ni al CME.

Els polítics locals reben una creixent demanda ciutadana a la qual no li poden donar solució i d'aquesta forma tenen un paper més de representant qualificat dels veïns que d'autoritat al seu territori.

Amb l'actual sistema resta pendent convertir doncs a l'Alcalde en una autoritat real. El primer que arriba = premi = "tu la llevas" = ajuntament/policia local.

Al ciutadà li és igual l'uniforme, vol que li resolguin el problema.

Les competències desorienten al ciutadà i dificulten la idea d'una finestra única de la seguretat, com sí existeix a la sanitat.

Tanmateix, les policies locals, a més d'això, es centren cada vegada més en el dany en lloc de, només, el delictes, ja que altres departaments municipals, com hem vist, no tenen recursos i es retiren o no arriben.

Qui hi ha en un problema d'assistència a una persona sense sostre a partir de les 15h o un dissabte, diumenge o festiu?

L'esquema d'un cotxe patrulla perseguint els dolents s'ha acabat.

El treball policial ja no tracta només d'infraccions, delictes, crim i desordre, sinó en moltes ocasions gestionar solucions a població vulnerable.

La tensió que ocasionen aquestes situacions en les organitzacions policials i els treballs no estrictament policials, discutits pels mateixos policies, fan que els alts comandaments tinguin que prioritzar entre emergències (ja no tant entre urgències), per utilitzar els escassos recursos i personal.

Alhora el públic té més que mai accés a informació, contrastada o no d'aquestes emergències.

La societat es troba en continua evolució i les lleis no poden seguir el seu ritme, es van quedant enrere, no es que siguin dolentes, sinó que estaven preparades per altres moments. La regulació legal que encara perdura de la policia de Catalunya correspon a una realitat de fa 30 anys.

Davant una emergència no es pot fer una assemblea per decidir l'actuació, s'ha d'actuar i es pot fer be o malament. Per intentar assegurar-nos l'èxit, podem fer protocols o plans i aquí si hi cap l'estudi conjunt de molts professionals.

Tot aquest ADN està en crisi per l'alta mobilitat dels agents, per un erroni mantra que pontifica que no s'ha de treballar de policia on es viu i per la manca de traspàs d'aquest ADN dins l'espai formatiu de l'ISPC.

Anem amb compte!

II. VERTEBRACIÓ I GESTIÓ DE RECURSOS A LES POLÍCIES LOCALS.

PROBLEMÀTICA

Moltes de les coses que aquí els hi exposaré, els hi semblaran menors comparant-les amb les que hauran escoltat o escoltaran en aquesta comissió, però, tinguin per segur que influeixen molt decisivament en la seguretat ciutadana de molts veïns i veïnes.

Un dels problemes més dramàtics pels ajuntaments i de retruc pels alts comandaments policials de les Polícies Locals, sobretot de les Polícies mitjanes i petites (85% del número de polícies locals) és la vertebració i gestió dels recursos.

Aquestes tasques, majoritàriament no policials, són els grans lladres del temps dels comandaments superiors i sostreuen un temps preciós per a aprofitar una experiència professional molt valuosa en profit de les plantilles de policia i la seguretat ciutadana dels veïns/nes.

Com deia en un treball anterior, "La problemàtica específica de les polícies mitjanes i petites conforma un escenari que necessita d'un suport important per part del govern de la Generalitat, suport que pugui complementar la manca de recursos personals, materials, pressupostaris i tècnics.

Aquest suport no ha d'ésser necessàriament costós econòmicament, sinó producte de l'adequada optimització de recursos superiors ..."

Segons les dades registrades Catalunya disposa d'uns 11.000 agents de policia local, dels que un 30% corresponen a Barcelona capital i conformen un escenari prou diferent.

Exceptuant Barcelona, Catalunya disposa de 215 cossos de Policia Local, dels que 185 són polícies mitjanes i petites (comptant per mitjanes de 25 a 75 agents i petites per menys de 25 agents).

Aquesta projecció determina que les polícies locals mitjanes i petites representen el 85% dels cossos de policia local i més del 50% en número d'efectius.

PROBLEMA 1.

DESPESA D'ENERGIA.

COMPETÈNCIA ENTRE ADMINISTRACIONS PELS RECURSOS HUMANS.

216 Polícies locals.

216 Sous. Amb diferències de quasi 1.000 € mensuals.

216 Horaris, hores anuals, condicions laborals i socials. Amb diferències molt significatives.

216 Negociacions d'Acords de condicions laborals. Amb grans diferències i molt condicionades segons la força dels ajuntaments o de les diferents organitzacions sindicals.

216 Processos selectius. Amb una gran despesa d'energia per part dels ajuntaments, polícies i departaments de recursos humans; així com diferències de criteri.

Tot plegat un mal exemple o perversió de l'autonomia municipal.

"Perquè passa?"

L'autonomia municipal empeny a una negociació laboral de cada un dels municipis amb punts de referència molts febles i on prima, entre altres, la situació de partida, la pressió de sous dels municipis dels voltants, la potència sindical o del col·lectiu en particular en aquell moment, la situació o proximitat electoral, l'habilitat o el compromís del govern municipal i del regidor responsable, etc.

Qualsevol d'aquestes situacions determina un resultat que no únicament afecta la pròpia Policia sinó que contamina la del costat.

Quines son les conseqüències d'aquesta situació?

Es viu en un estat de negociació permanent que comporta una despesa d'energia dels governs i les organitzacions municipals, departaments de recursos humans, representants sindicals, Prefectures, comandaments, agents, etc. i que s'agreuja en moments de crisi com els actuals, en els que una diferència important de sou entre un municipi i un altre fa que el professional es plantegi el canvi sense valorar res més que el sou, a l'ésser aquest d'una gran diferència entre municipis.

Si la situació fos la correcta, un canvi de municipi pel policia només tindria de poder valorar-se des d'un interès personal quan fora per proximitat amb el domicili i causes similars o per interès professional per l'ambició de treballar en una policia local millor organitzada, amb millor clima laboral i que treballa de manera més professional o amb més possibilitats de promoció, mai per un canvi significatiu de sou per la mateixa tasca.

El premi per una Policia Local que es preocupa per treballar professionalment cuidant el seu prestigi i l'atenció acurada al ciutadà ha d'ésser que els professionals de l'àmbit vulguin treballar-hi per ser aquesta la millor Policia, no per ser una Policia ben pagada, encara que sigui la pitjor professionalment parlant."

PROBLEMA 2.**DIFERÈNCIA DE COST PER PROVEIR RECURSOS HUMANS.****CURS BÀSIC.**

Anem a comparar:

Un ajuntament necessita un arquitecte i un policia local.

Arquitecte: Informes de necessitat, previsió al pressupost, incorporació a la oferta pública, oposició i tenim un arquitecte.

Cost per l'ajuntament: El que hagi estat del procediment. La formació ha estat pagada per l'aspirant.

Temps: Si tot el precedent a la oposició està fet, en molt pocs mesos.

Policia: Informes de necessitat, previsió al pressupost, incorporació a la oferta pública, oposició, **curs bàsic a l'ISPC, pràctiques i tenim un policia.**

Cost per l'ajuntament: el que hagi estat del procediment, més el sou a l'ISPC (mitjana aproximada en brut per 9 mesos de 23.000 €), més el sou en pràctiques d'un any (mitjana aproximada en brut de 30.000 €). La formació ha estat pagada per l'ajuntament.

Temps: Si tot el precedent a la oposició està fet, en uns dos anys (quatre per ser plenament operatiu). Si l'agent marxa, l'ajuntament (els veïns del municipi), perden tota la inversió.

PROBLEMA 3.
MANCA DE RECURSOS HUMANS FORMATS.
INTERINATGES.

Per incorporar-se a la Policia Local s'ha de superar doncs un procés selectiu, ingressar a l'ISPC i superar el curs bàsic.

Malaauradament, les policies mitjanes i petites no poden complir-lo fàcilment, al disposar d'una plantilla molt curta, en la que tots els efectius son necessaris de manera immediata i constant i es veuen abocats a contractar agents interins amb caràcter d'urgència, sense un mínim de formació i coneixements.

Qualsevol imprevist (baixa laboral llarga, allargament d'un procés selectiu, marxa d'agents a altres municipis, comissions de servei, permisos, reduccions de jornada, vacants, etc.) fa que sigui necessari contractar un agent interí amb caràcter d'urgència.

Aquesta situació pot comportar la contractació d'una persona sense un mínim de formació i coneixements per desenvolupar la seva tasca d'una manera mínimament adequada en un terreny tant sensible com la seguretat i els drets dels ciutadans/es.

Això pels ajuntaments petits i mitjans és dramàtic.

POSSIBLES SOLUCIONS ALS PROBLEMES:

- Acordar una **dimensió estàndard de plantilles** (inclosos comandaments i personal no policial), amb criteris correctors en funció de les diferents especificitats del municipi.
- **Sous equiparables** segons taula negociada de manera central a Catalunya.
- **Horaris, hores anuals, condicions laborals i socials equiparables** segons taula negociada de manera central a Catalunya i incorporades als Acords municipals.
- **Processos selectius i especialitzacions centralitzades a l'ISPC** mitjançant oferta pública anual, que cobreixi alhora els interinatges.
- I finalment crear disposicions o unitats comuns vers la segona activitat, el règim disciplinari, els mecanismes de mobilitat entre cossos, un comitè d'ètica professional, una oficina de difusió de les informacions en mitjans i xarxes socials, una institució o laboratori professional per a la investigació i tecnologia de la seguretat, etc.

Tot plegat mitjançant una taula en la que hagi representació del Departament d'Interior de la Generalitat, l'Associació Catalana de Municipis, la Federació Catalana de Municipis, Sindicats representatius, Tècnics assessors i representants de Prefectures o Caps de Policia.

En aquesta taula es tindrien d'arribar a acords marc per a que, posteriorment, els ajuntaments poguessin adherir-se.

L'autonomia municipal restaria sense discussió, l'objectiu a assolir però també.

L'objectiu final ha d'ésser una potent optimització de recursos, efectivitat i simplicitat administrativa que comporti un estalvi d'energies i costos per a totes les administracions implicades.

Alhora, a nivell professional, augmentaria la motivació, disminuirien els conflictes laborals i els greuges comparatius, es reduirien els complexos de superioritat i inferioritat entre cossos.

**LA PROBLEMÀTICA D'ALTRES RECURSOS.
LOGÍSTICA.
LA GESTIÓ DE LES COMPRES.**

Una de les problemàtiques que afecta de manera més directa al funcionament de les Polícies Locals, sobretot de les polícies mitjanes o petites és la de la logística i la gestió de recursos.

Hem passat d'uns cossos totalment operatius a organitzacions en les que els comandaments superiors han de portar a terme les mateixes gestions que altres departaments o àrees municipals.

Això porta a una esquizofrènia continua de qui ha de portar a terme la gestió d'una organització de persones, d'un cos dedicat a emergències i al servei les 24 hores els 365 dies de l'any, amb la cura dels recursos necessaris, com un tècnic d'un altre departament i alhora repicar fent tasques operatives.

La gestió i adquisició d'aquests recursos comporta el seguiment dels adequats processos administratius i pressupostaris: recursos materials i infraestructures, informàtica, aparells de telecomunicacions, uniformitat i complements, material tècnic (sonòmetres, etilòmetres, armes, material d'autoprotecció...), videovigilància, etc.

Tot plegat comporta les pertinents licitacions i redacció dels plecs corresponents, que per organitzacions mitjanes i petites és també dramàtic.

És absolutament necessari arribar a una centralització de totes aquestes gestions en administracions de caràcter superior, que puguin ajudar a que es resolgui de manera adequada i complint la legislació vigent.

III. FORMACIÓ. L'ISPC: EL BRESSOL. L'EXPERIÈNCIA MALAGUANYADA.

UNA ESCOLA DE POLICIA TAMBÉ PER A LA POLICIA LOCAL.

Fer cursar el mateix curs bàsic d'agent (o els cursos dels diferents graus professionals) a l'ISPC tant als Mossos d'Esquadra com Polícies Locals ha estat una decisió encertada, sobretot si l'objectiu és conformar una Policia per Catalunya, amb les dues branques esmentades.

Però, hem aconseguit realment l'objectiu?

L'ISPC i, en concret, l'Escola de Policia, s'ha convertit en un referent clar i acceptat de la formació en el cas de les Polícies Locals?

La resposta compartida per la gran majoria de comandaments i agents de les polícies locals es que encara no.

Quin ha estat el defecte?

Bàsicament el no trobar-nos a casa nostra, ésser de "facto" uns convidats.

Realment no és fàcil, sobretot quan pressupostàriament, tècnica i políticament tot es conforma des de la Generalitat; per la qual cosa, **si volem que l'Escola de Policia es senti com a pròpia, per les dues branques de la Policia de Catalunya, hi hem de compartir la direcció, la pedagogia, les necessitats i les responsabilitats.**

Això passa per moltes variables però, sobretot, començant per visualitzar que és l'escola de tots/es i no només una escola atenta a les necessitats del cos de Mossos d'Esquadra o, com a molt, de la GUB (veure consell pedagògic).

Imatges com les de la inauguració del present curs bàsic, sense cap policia local, o la no previsió de cursos d'ascens pel present 2022 no poden repetir-se.

L'ADN POLICIA LOCAL A L'ISPC.

Amb l'absència de determinats professionals de la policia local tant al curs bàsic com als d'ascens hi ha hagut una riquesa de matís perduda que, en la majoria de les ocasions, s'ha intentat recuperar quan el professional ha arribat al cos de policia local receptor.

Tot i això hi ha hagut no poques esbatussades quan l'agent nou ha volgut fer prevaldre que determinada cosa no li tocava, perquè era policia, quan ningú li ha ensenyat que sí tocava, perquè els policies locals som... una altra cosa.

ELS PROCESSOS SELECTIUS, DESPESA D'ENERGIA I BOSSA D'INTERINS.

Tal i com hem explicat a l'apartat dels recursos, els processos selectius d'accés i promoció pels cossos de Policies Locals determinen una important despesa d'energia de caràcter econòmic i personal per tots els municipis i, molt especialment, pels departaments municipals afectats. Aquesta despesa pot arribar a ésser dramàtica si aquest és un municipi mitjà o petit.

Una solució ideal per aquesta situació seria la recerca de la cobertura jurídica necessària per tal que es pogués centralitzar i unificar el procés selectiu per als municipis que es volguessin adherir. Podríem deixar de tenir 200 processos per tenir-ne un de sol anual i centralitzat a l'ISPC.

L'hipotètic procediment podria començar en el mes de l'any corresponent quan l'ISPC demanés als Ajuntaments adherits la necessitat de convocatòria de places, sumant-les totes (més les que es puguin produir) i fer la convocatòria única amb el procés selectiu. Posteriorment els aprovats ingressarien al curs bàsic i, una vegada finalitzat aquest, amb preferència per puntuació, els aspirants podrien escollir destí.

Tot aquest procediment podria despertar alguna suspicàcia municipal per la pèrdua de sobirania; tanmateix però, podrien introduir-se elements correctors com l'entrevista personal entre d'altres, per aconseguir la participació municipal.

Destacar finalment la necessitat de disposar d'una bossa d'interins, prèviament formats, que podrien sortir del mateix procés selectiu, per a cobrir les necessitats urgents de les policies mitjanes i petites.

FORMACIÓ INSUFICIENT. LA CARRERA PROFESSIONAL. LA DESPESA EN FORMACIÓ.

És fonamental equilibrar l'oferta formativa i determinar un recorregut de formació professional concret per a Policies Locals, atenent a les seves necessitats específiques, el pla de carrera professional fa 30 anys que es tenia d'haver fet.

Tanmateix, una de les preocupacions que al respecte de la formació més tenallen les policies mitjanes i petites son, tant la compaginació d'aquesta amb un servei on tots els efectius son necessaris, com la despesa econòmica que suposa per uns ajuntaments que no solen disposar de molts recursos econòmics.

La diferència entre les policies grans i la resta no pot ésser una major formació de les primeres per manca de recursos econòmics de les policies mitjanes i petites.

Pensem que les policies mitjanes i petites, a més de la menor capacitat pressupostària dels seus ajuntaments, tenen el greuge afegit que per a poder portar a terme formació, al ésser tots els recursos necessaris, han de complementar el servei ordinari (que restaria sense cobrir), amb agents que estarien gaudint de les seves hores lliures fora de servei i l'esforç pressupostari dels consistoris per pagar-los.

És necessari doncs l'ajut de l'administració superior per a que els ajuntaments amb cossos de Policia Local mitjans i petits no tinguin que pagar un doble peatge (el cost econòmic que determina l'ISPC pel curs i el cost econòmic per complementar un servei ordinari que no pot aturar-se).

Quan cossos de Policies locals de 25 membres tenen partides pressupostàries per formació de 3000 euros anuals i un curs d'unes 60 hores per un sol agent a l'ISPC costa uns 400 €, tenim un problema, això dona ales a ofertes formatives de diputacions, ajuntaments i sindicats o, de vegades pitjor, descontrolades d'altres orígens.

PROPOSTES AGOSERADES. EL TABÚ DE LA SEGURETAT I LA DEFENSA. UNIVERSITAT I FORMACIÓ PROFESSIONAL.

Però, anem més enllà.

Malauradament, la seguretat i la defensa han estat uns temes tabús a Espanya i molt més encara a Catalunya. Arrosseguem un complex històric que hem de resoldre amb informació, transparència i formació.

A Catalunya, les carreres universitàries amb objectius clars de seguretat son poc nombroses, bàsicament es centren amb l'existent vers la Seguretat Pública a la Universitat de Barcelona amb l'ISPC i la de Seguretat Integral a la UAB mitjançant l'EPSI. Ambdues han de ser bressol de les persones que liderin la seguretat del futur al nostre país.

Però el realment important és aconseguir un coneixement encara més ampli i alhora resoldre un dels problemes de formació més greus que patim, amb la formació del curs bàsic i tota la problemàtica que això implica a tots els nivells.

Perquè no dissenyem una Formació Professional de seguretat reglada, amb un itinerari bàsic comú per diferents sortides professionals (policia, bombers, agents rurals, seguretat privada, protecció civil, emergències...), amb especialitzacions posteriors que permetin accedir finalment a l'oposició al cos adequat i un curs bàsic molt limitat en el temps?

El model seria molt més raonable i coherent pel ciutadà doncs, actualment aquest ha de pagar la formació dels futurs professionals de la policia, mentre d'altres professions que integren l'administració pública ho han d'afrontar els mateixos interessats.

L'EXPERIÈNCIA MALAGUANYADA

A la trinxera dels alts comanaments de les Polícies Locals no hi ha trègua, moltes vegades perquè no hi ha cap repositori (a l'ésser cada un, un cos propi), com si pot existir al cos de Mossos.

Això pot fer que molts d'aquests comanaments no tenen tria mitjana a fer, o estan a primera línia de foc, o opten per la jubilació. Aquesta és una situació greu, sobretot perquè molts estan optant per retirar-se.

Una generació, que ha viscut i ha cregut amb passió la democràcia i la sensibilitat social als cossos de policia, que ara encara podria fer una tasca important de traspàs d'experiència i conservació de la humanitat pròpia i tradicional de les polícies locals vers el seu poble.

No ens ho podem permetre, hem de trobar fórmules per evitar-ho.

IV. UN SISTEMA DUES BRANQUES.

ORIGENS PROPERES.

El procés de substitució dels cossos de seguretat de l'estat per part del CME fou especialment difícil per les policies locals, especialment per la forma de fer-ho.

Es va produir un vuit important previ al desplegament, que ha seguit vigent en molts casos, a conseqüència de la reducció dràstica d'efectius (especialment per part de la Guàrdia Civil). Amb aquesta pèrdua de presència, es va ressentir un element clau de la seguretat, com és la prevenció.

Les administracions locals van afrontar aquesta situació amb una forta inversió de recursos humans i mitjans tècnics doncs, es van veure abocats a donar resposta a les demandes dels ciutadans, tot plegat després d'inclús haver pensat que el desplegament faria que els cossos de policia local es reduïssin o podrien arribar a desaparèixer.

Els ajuntaments es van veure obligats a posar en primera línia de les prioritats municipals, la seguretat ciutadana, una competència de la que, a priori, no eren els titulars.

Aquest escenari s'ha allargat per circumstàncies diverses, primer fou el desplegament, després la conflictivitat social, la crisi, l'especial protecció a persones i instal·lacions, el fenomen terrorista...

La policia local ha tingut d'abandonar en molts casos l'execució de competències pròpies per actuar en altres més urgents per manca de recursos de la policia integral del nostre país.

Tot plegat ens porta a una important contradicció:

Si les Polícies Locals no son policies integrals, perquè acaben actuant en els elements que conformen la seguretat des d'un punt de vista integral?

Mai excusen la presència.

QUE HA DONAT DE SI L'ACTUAL MODEL?

Fent números grossos i sense tenir en compte els cossos estatals, a Catalunya disposem de dues branques policials, el cos de Mossos d'Esquadra amb uns 18.000 efectius i els diferents cossos de Policia Local amb 11.000.

Tot plegat conforma, de vegades, duplicitats poc justificables (patrullatge, vigilàncies, instal·lacions, recursos personals i materials) i tractament dels problemes de manera inadequada, segons la seva proporcionalitat.

De 947 municipis, 216 disposen de policia local (162 al 1981), que donen servei al 73% de la població, sense comptar els 400 vigilants municipals, amb menys competències i recursos encara però iguals problemes a resoldre.

Les dimensions d'aquests cossos varien segons les necessitats de seguretat dels municipis, capacitat econòmica o posicionament polític, no existeix una norma (només la recomanació de la FEMP d'un mínim de 1,5 per mil habitants).

No hi ha cap tipus d'homologació de número d'agents, comandaments, paràmetres bàsics, vehicles, mitjans ni mesures correctores d'aquests.

La seguretat pública i el seu cost.

Tot plegat ens fa incidir en la contradicció que suposen els processos de reducció de la despesa pública, sobretot arran de les darreres crisis econòmiques i el precari finançament de l'administració, amb l'augment dels serveis necessaris per part de la societat, que recauen en la policia com a servei d'emergència que resta a tothora. Tanmateix però, el que segur no ens podem permetre és la ineficiència per una manca d'optimització de recursos a conseqüència d'un model erroni o obsolet.

PERÒ, QUINA POLICIA VOLEM?

Perquè volem que serveixi la policia?

Per prestar un servei als ciutadans?, per controlar la població?, per defensar els interessos d'una oligarquia?, per actuar com la força al servei d'una autoritat?

Fins ara teníem molt clar que era un servei als ciutadans, a tots, dins un marc legal acordat.

Ho estem complint?

Segur que és menys complex policialment gestionar una societat heterosexual, blanca, catòlica, patriarcal i culturalment homogènia, que les societats actuals, però tot plegat és menys lliure pel ciutadà i, afortunadament, avui ha passat a la història.

Així, la policia és objecte d'una demanda ciutadana cada vegada més àmplia per a la qual es requereixen coneixements de moltes matèries i això té més possibilitats d'error.

ACONSEGUIR LA CORESPONSABILITAT DEL CIUTADÀ EN LA SEGURETAT.

El ciutadà compleix un dels papers més importants en la seguretat ciutadana:

- Legítima democràticament l'autoritat que monopolitza la força.
- Modera les seves accions pròpies.
- Denuncia les activitats il·lícites i inclús pot arribar a col·laborar directament en la seguretat.

Hem d'obrir als ciutadans la participació a l'establiment de la seva seguretat i trobar fórmules per a la cooperació entre policia i la comunitat, evitant de manera molt curosa models de "sometent" (automedicació vers la seguretat).

DIT AIXÒ.

QUE HEM DE FER AMB LA POLICIA LOCAL DONCS?

- **1. Policia de Catalunya.** Fer un cos únic de Policia de Catalunya?, dedicant una especialitat a la branca local.
- **2. Cos únic.** Fer un cos únic de Policia Local?
- **3. Optimitzar i homologar.** Fer una coordinació integrada dels diferents cossos de Polícies Locals, portant al màxim les possibilitats normatives.
- **4. Seguir com ara.**

El que és segur es que "seguir com ara" no és adequat, la resta? depèn.

Tot és possible i l'important és fer-ho be.

Dins els col·lectius polítics i els professionals tenim opinions per a tots els gustos.

Les dues primeres opcions potser son les més desitjades, però també les que necessiten d'un treball de redactat de noves lleis que, no es quedarien només dins l'àmbit autonòmic, també afecten a l'àmbit de l'estat. Proposem-nos-ho.

Llavors..., potser la tercera opció seria la més realista ara, si aconseguim cosir jurídicament les normatives que ens ho permetin després d'un previ i ample debat de tots els agents i sectors intervinents.

Sempre he estat convençut que la seguretat és un tema dels anomenats "d'estat" i he intentat convèncer al govern amb el que em tocava treballar que compartís preocupacions i acords amb la oposició, de vegades ho he aconseguit (la majoria), alguna vegada no i això ha fet que es convertís en un arma política (crec que no els he d'explicar res).

Pel be al ciutadà, cap opció política té dret a patrimonialitzar el concepte de seguretat ni tampoc a dimitir-ne.

Per aquest motiu els pregaria que aquesta comissió sigui bressol d'una cosa molt més ambiciosa, un **Pacte Nacional per la Seguretat**.

Tot plegat sense obviar que hores d'ara hi ha altres administracions i cossos de policia al territori que s'han de tenir molt en compte amb el paper que els hi correspon (Guardia Civil i Cuerpo nacional de Policia).

L'establiment d'un model de Policia de Catalunya que dibuixi un marc nou ha de partir d'una important dosi de generositat que porti a la recerca del necessari equilibri entre una Generalitat amb un paper central no centralista, uns Ajuntaments com a referents de la proximitat i no de l'egoisme i la disgregació d'esforços i unes opcions polítiques que cerquin objectius comuns a llarg termini.

Res no pot fer-se de cap de les maneres menystenint els Alcaldes, l'autonomia municipal, la realitat propera de cada municipi i, sobretot, la infinitat de competències que desenvolupen les Polícies Locals per a confort dels ciutadans als que serveixen i que resten totalment desconegudes per una immensa majoria d'altres cossos policials.

EL MIRALL SANITARI. LA PROXIMITAT AL PROBLEMA. UN POSSIBLE MODEL.

El primer Director General de Seguretat Ciutadana als primers vuitanta, Miquel Sellarès, ja distingia entre tasques de base i tasques d'especialització.

Un nou model equilibrat que pugui partir de les competències de les dues branques de la Policia de Catalunya podria seguir l'esquema sanitari, en el que hi ha una atenció primària (Polícies Locals) i una especialitzada o d'hospital (Cos Mossos d'Esquadra) depenent de les necessitats o problemàtica en cada moment. Això podria portar inclús a l'absorció de les USC de Mossos per part de les Polícies locals.

Amb aquest esquema. Les polícies locals farien un servei oficial de proximitat, de primera finestra policial, d'assistència policial, de manteniment de l'ordre públic bàsic, de policia administrativa i de trànsit a nivell local, els metges de família.

En aquest model no hi ha prevalença sinó bon servei.

Un bon metge de família és important pel sistema perquè aconsegueix la prevenció i guarir la malaltia per a que no sigui greu, el sistema hospitalari actua en emergències o amb tasques especialitzades de les que el metge de família no disposa de recursos.

El tarannà d'ambdues branques de la Policia de Catalunya donen sentit a aquesta possible distribució de competències, **el cos de Mossos d'Esquadra es centra en la malaltia, la Policia Local en el malalt.**

Actualment la Policia Local ja actua com un recurs d'ajut sanitari del cos social al que serveix, en alguns casos la seva actuació podrà conduir a la curació i en altres a la millora de la vida del malalt.

Com el col·lectiu sanitari, hem de ser capaços de conscienciar les persones de comportaments i actituds orientades a la prevenció i a la profilaxi de la salut, consciència i autoprotecció.

Tot plegat però no pot conduir a exigir a la policia a que resolgui problemes amb un origen social, polític, econòmic o qualsevol altre fora del seu abast, ans el contrari, seria contraproductiu. La manca de recursos de l'administració, moltes vegades ho imposa, sense que sigui gens saludable.

Els agents reben una demanda cada vegada més decidida per realitzar serveis que abans no tenien cabuda a l'àmbit policial inclús, de vegades, en situacions que no han estat capaços de resoldre adequadament ni l'àmbit polític ni el judicial; la qual cosa hem comprovat que resulta força greu per la salut d'una societat com la nostra.

La globalització s'està obrint pas de la manera més descarnada i el món que coneixíem des de fa dècades i inclús segles canvia a cop de twit, tot plegat malauradament no sempre per a millor, els serveis que treballem en primera línia i fem les primeres intervencions, hem d'estar preparats per ser el millor suport dels ciutadans i ciutadanes que arriben a aquest escenari pitjor preparats i en un estat més feble.

